

נטרול האיום מטהרן קודם לנורמליזציה

written by מאיר בן שבת | 13.09.2023

בנאום לא שגרתי, שתוכנו הופץ גם על ידי מערך ההסברה הלאומי במשרד ראש הממשלה, ראש המוסד איים כי ישראל תגבה מהאיראנים מחיר "בעומק איראן, בלב טהרן", על פגיעה בישראלי או ביהודי או על החדרת אמל"ח איראני לשטחי ישראל. ברנע הבהיר כי המחיר ייגבה מכל הדרגים שיהיו מעורבים בפעילות כזו, אם תבוצע על ידי מנגנוניה של איראן ואם באמצעות שלוחיה, גורמי פרוקסי למיניהם.

בהתייחסו לסכנת הגרעין הצבאי, ברנע חזר על הצהרתו מהעבר: "לא נוכל להרשות שלאיראן יהיה נשק גרעיני לעולם", והוסיף: "איננו יושבים בחיבוק ידיים". למרות השחיקה שחלה במחוזותינו בערך השתיקה, אין לחשוד בו, בראש המוסד, כי נחפז בדיבורו. מילותיו הוקראו מן הכתב, ונאומו, כאמור, הופץ בהרחבה.

פחות דיבורים, יותר מעשים

במילותיו הוא אמנם פרט על מיתרי הכבוד והגאווה הלאומית, שזקוקים לחיזוק בעת הזו, אך אין להניח כי ברנע כיוון את דבריו דווקא לאוזניים הישראליות. הסנטימנט הישראלי מעדיף פחות דיבורים ויותר מעשים, ומסתייג מסגנון האיומים הפומפוזיים שרווח יותר אצל אויבינו בטהרן, בביירות או בעזה.

גם אם יש בדברים מענה מרומז לביקורת על מדיניות ההכלה של פעולות חיזבאללה ויריבים נוספים [?] עדיין הציבור היה מעדיף כי נדבר במעשים, ולא במילים. איומיו של ברנע לא נדרשים גם מול איראן. היא מודעת היטב למעלליה ולסיכונים שבהם, ותדע לקשור בינם לבין התגובה הישראלית כשזו תגיע.

אם קיים ספק באשר לכך, יש דרכים רבות שבהן ניתן יהיה לשחרר רמזים לאחר מעשה, שיבהירו את הקשר בין הפעולה הישראלית למעשה האיראני. מבחינתה של ישראל, וושינגטון היא שאמורה להיות היעד העיקרי, לדבריו של ראש המוסד.

ממשל ביידן, שביקש להנמיך את פרופיל הבעיה האיראנית ולהרחיק את סכנת העימות הצבאי עימה, רואה כיום באופן מוחשי את תוצאות מדיניותו: ביטחון עצמי גובר מצד איראן, ובעקבותיו פעילות מתריסה בתחום הגרעין, סיוע לרוסיה בכטב"מים ללחימתה באוקראינה והגברה משמעותית של מאמצי הטרור ברחבי העולם, מתוך התחושה שהיא לא תשלם על כל אלה מחיר ממשי.

אצבע מאשימה

החשש האמריקני מפני הסתבכות צבאית במזרח התיכון, שמהווה יסוד משמעותי במדיניות

המרוסנת של ממשל ביידן כלפי איראן, עלול להוביל בסופו של דבר לתוצאה ההפוכה: התלקחות אזורית כתוצאה מדינמיקה של פעולה ותגובה, שבה ארה"ב לא תוכל לעמוד מנגד.

נאומו של ראש המוסד, ימים ספורים לפני הגעתו של רה"מאש הממשלה לפגישה עם ביידן ולעצרת האו"ם, מהווה הכנה טובה לקראת שני האירועים הללו. מטעמים מובנים, ברנע לא הפנה אצבע מאשימה כלפי הידידה בווינגטון, אך כמאמר הפתגם העממי ☞ הוא "צעק אל העץ כדי שהגמל ישמע".

אמירות ישראליות נוקבות בסוגיית איראן אמנם יצרמו באוזניהם של אותם אנשי הממשל, שעמלים כיום גם לכינון נורמליזציה בין ישראל לסעודיה, אך גם ישקפו נאמנה את המציאות שהתפתחה בחסותן, וגם יבהירו את סדר העדיפויות של ישראל: נטרול האיום הקיומי הנשקף מצד איראן קודם אפילו לנורמליזציה עם סעודיה.